

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 163/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti THERMOCENTRUM Slovakia, s. r. o., Saratovská 26/A, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Čapkova 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 269/2012 z 24. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti THERMOCENTRUM Slovakia, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti THERMOCENTRUM Slovakia, s. r. o., Saratovská 26/A, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 269/2012 z 24. októbra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“) si návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) uplatnil proti sťažovateľovi nárok na zaplatenie sumy 7 791,53 € s príslušenstvom oproti vydaniu tepelného čerpadla WPW 13 Stiebel Eltron, akumuláčného zásobníka SBP 100 a zásobníka TUV SBB 300 WP.

O návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 191/2011 zo 6. marca 2012 tak, že návrhu v prevažnej časti vyhovel a sťažovateľa zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 7 791,53 € so špecifikovaným príslušenstvom oproti vydaniu vo výroku konkretizovaných vecí.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 9 Co 269/2012 z 24. októbra 2013 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu zo 6. marca 2012, z ktorého vyplýva, že okresný súd považoval odstúpenie navrhovateľa od zmluvy o dielo uzavretej so sťažovateľom za platné, preto mala vzniknúť aj vzájomná reštitučná povinnosť podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Sťažovateľ tiež poukazuje na závery, ktoré mali vyplynúť zo správy obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Podľa záverov okresného súdu odstúpenie od zmluvy o dielo bolo platné z dôvodu, že navrhovateľ reklamoval opakovane tie isté vady, ktoré sťažovateľ neodstránil, a rovnako tak boli splnené ďalšie podmienky na uplatnenie vzájomnej reštitučnej povinnosti podľa § 457 Občianskeho zákonníka.

Následne sťažovateľ poukazuje v sťažnosti na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu z 24. októbra 2013, z ktorého vyplýva, že krajský súd považoval odstúpenie od zmluvy o dielo za platné z toho hľadiska, že navrhovateľ v záručnej dobe reklamoval opakovaný výskyt tej istej vady. Krajský súd tiež poukázal na správu obchodnej spoločnosti

██████████, podľa ktorej porucha (chybové hlásenie) tepelného čerpadla nebola spôsobená nedostatkami v studni v tzv. primári, ale príčinou vady bolo zlé nastavenie systému. Z uvedenej správy tiež malo vyplynúť, že vada tepelného čerpadla sa vyskytla opätovne a odstránila ju až obchodná spoločnosť ██████████

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Z nižšie uvedeného odôvodnenia sťažnosti je zrejmé, že závery Krajského súdu v Bratislave sú arbitrárne, predstavujú v právnom štáte neprijateľný spôsob aplikácie právnych predpisov v rozpore s ich významom a základnými zásadami logiky, a teda sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň porušujú práva sťažovateľa na riadny a spravodlivý proces.“

Sťažovateľ následne vo svojej sťažnosti rozsiahlo namieta skutkové zistenia a právne závery okresného súdu a krajského súdu. V prvom rade namieta právny záver týchto súdov, podľa ktorého odstúpenie od zmluvy o dielo bolo platné s tým, že v tejto súvislosti namieta aj posúdenie toho, či sa opakovane vyskytli tie isté vady a či ich navrhovateľ reklamoval. Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na viaceré skutkové zistenia relevantné v prerokúvanej veci. Uvádza, že dielo bolo uvedené do prevádzky 14. marca 2006 s tým, že navrhovateľ mal prvýkrát uplatniť vady diela 24. októbra 2007. Podľa sťažovateľa reklamované vady boli odstránené 6. mája 2008 a dielo bolo *„preskúšané a funkčné... Nakoľko z dokladov založených v spise, ale dokonca ani z tvrdení navrhovateľa (pokiaľ neberieme do úvahy tvrdenia o tom, že závada nebola odstránená vôbec a nikdy, čo vyvracia protokol o oprave na č. l. 24) nevyplýva, že by sa v tejto lehote vyskytli akékoľvek vady a už vôbec nie, že by aj boli reklamované, je nevyhnutné konštatovať, že záručná doba uplynula najneskôr dňa 6. 10. 2008.*

Akékoľvek vady, ktoré sa vyskytli po tomto dátume, už nemôžu byť dôvodom pre odstúpenie od zmluvy.

Odvolaací súd v snahe vysporiadať sa s touto argumentáciou sťažovateľa sám priznáva, že z protokolu o oprave (č. l. 24) vyplýva, že vady boli odstránené. Súčasne však dodáva, že nemožno vychádzať iba z tohto dokladu, ale poukazuje aj na vyjadrenie

spoločnosti [REDAKOVANÉ] podľa ktorého spočívala vada dodaného diela v iných skutočnostiach.

... navrhovateľ reklamoval v danom prípade vady spočívajúce v následkoch. K presnejšiemu popisu príčin prirodzene ani nemal dostatočné technické vedomosti. Súčasne ale treba zdôrazniť, že sťažovateľ reklamované následky odstránil dňa 6. 5. 2008, čo (ako priznal aj odvolací súd) vyplýva z protokolu o oprave. Platí teda, že ku dňu 6. 5. 2008 boli reklamované vady odstránené. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani názor spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorého relevancia je nulová, a to nielen z dôvodu, že nie je ani datované, ani podpísané (nejde teda o žiaden právny úkon) a dokonca z neho ani nie je zrejmé, že by sa týkalo predmetného diela. Z podobnosti chybového hlásenia nemožno totožnosť predmetu opravy v žiadnom prípade vyvodzovať.

Súd vychádzajúc z tvrdení navrhovateľa ako aj z (úplne irelevantného) vyjadrenia spol. [REDAKOVANÉ] potom uzavrel, že predmetné vady sa na diel vyskytovali aj po 6. 5. 2008. Hoci táto skutočnosť nie je nijako preukázaná, i pokiaľ by to bolo skutočne tak, súd nesprávne aplikoval platné a účinné právne predpisy na zistený skutkový stav. Navrhovateľ totiž, napriek tomu, že údajne sa vady vyskytli opäť, tieto vady po dátume 6. 5. 2008 nereklamoval.

... záručná doba skončila 6. 10. 2008. Akékoľvek uplatnenie vád a práv z vád po tomto dátume je tak právne bezvýznamné. V konaní nebolo preukázané žiadne uplatnenie reklamácie ani práv z vád v období medzi 6. 5. 2008 a 6. 10. 2008.

Zo samotných dokladov založených v spise tak bez ďalšieho vyplýva, že odstúpenie od zmluvy zo strany navrhovateľa nebolo platné, keďže vady reklamované v záručnej dobe boli odstránené a pre vady vyskytujúce sa po záručnej dobe odstúpiť od zmluvy nemožno – pritom ide o neplatnosť absolútnu...“.

Podľa sťažovateľa právny záver o neplatnosti odstúpenia od zmluvy by platil aj v prípade, ak by súdy posúdili zmluvu o dielo ako spotrebiteľskú zmluvu. Následne sťažovateľ namieta, že podľa správy obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], príčinou výskytu problémov na diele bol „rozpor medzi potrebami domu a kapacitou prístrojov vykurovacej sústavy“. V súvislosti s týmto záverom považuje sťažovateľ za relevantné, že on mal povinnosť vykonať dielo podľa realizačného projektu. Podľa sťažovateľa

„navrhovateľ v celom konaní nepreukázal, že by sťažovateľom vyhotovený systém bol chybný... Pritom dôkazné bremeno je jednoznačne na strane navrhovateľa, ktorý z výskytu väd odvodzuje svoje ďalšie práva.

Ak aj súd vychádzal z vyjadrenia spoločnosti [REDAKOVANÉ], závery o vadnosti sťažovateľom dodaného systému sú nesprávne. V predmetnom vyjadrení sa nikde neuvádza, že by dodané komponenty boli chybné, prípadne že systém by bol vyhotovený v rozpore s projektom. Práve projekt [REDAKOVANÉ] však bol pre sťažovateľa záväzný. Pokiaľ preto sťažovateľ vyhotovil dielo v súlade s ním, nemožno mu vyčítať to, že pokiaľ sa zmenia vonkajšie okolnosti (zanesená voda či nadmerné nároky na výkon systému), systém zareaguje samoochranným opatrením a vypne sa.

Súd naopak absolútne opomenul dôkaz predložený navrhovateľom... protokol o oprave vykonanej dňa 6. 5. 2008 spoločnosťou [REDAKOVANÉ], kde sa jasne uvádza, že ako príčina závady bol zistený upchaný filter primárneho okruhu. Z tejto príčiny je zrejmé, že v studni dodávajúcej vodu do systému bola voda nadmieru znečistená drobnými čiastočkami hornín, tak ako to napokon konštatoval aj sťažovateľ v reakcii na odstúpenie od zmluvy zo strany navrhovateľa... Táto vada však nemôže ísť v žiadnom prípade na ťarchu sťažovateľa, nakoľko ako v konaní preukazoval samotný navrhovateľ, pred vykonaním diela bola kvalita podložia a vody predmetom znaleckého skúmania, ktoré potvrdilo ich vhodnosť... Rovnako samotnú studňu nevyhotovoval sťažovateľ, ale iný dodávateľ, preto sťažovateľ nemôže zodpovedať za zanesenie vykurovacieho systému znečistenou vodou zo studne.“

Následne sťažovateľ namietal, že okresný súd a ani krajský súd neskúmali a ani nepreukazovali možnosť naturálnej reštitúcie podľa § 457 Občianskeho zákonníka, hoci takáto požiadavka vyplýva napr. aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie č. 30/1977). V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza:

„Z citovaného je zrejmé, že súd je v tejto otázke povinný vykonať riadne a úplné dokazovanie, ktoré by dalo odpoveď na otázku, či je možné vrátiť celé vecné plnenie, jeho časť, alebo poskytnuté vecné plnenie nie je možné vrátiť vôbec. Takéto dokazovanie v konaní nebolo vykonané, oba súdy sa uspokojili s tvrdením navrhovateľa. Ako však uvádza Najvyšší súd SR, v tomto smere súd nie je viazaný návrhmi na dokazovanie, ale túto

otázku musí skúmať (podobne ako absolútne neplatnosť zmluvy) sám z úradnej povinnosti a v plnej miere. V predmetnej veci súdy v súlade s citovanou judikatúrou nepostupovali.

Pokiaľ preto odvolací súd v prejednávanej veci postupoval v rozpore s ustálenou judikatúrou NS SR, a to napriek tomu, že o nej mal vedomosť a sám sa na ňu odvolával, porušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces.“

Z uvedenej argumentácie je podľa sťažovateľa zrejmé, že „pochybenia všeobecných súdov v danej veci vykazujú také nedostatky v skutkovom a najmä právnom posúdení veci, ktoré svojou podstatou a rozsahom odôvodňujú záver, že zo strany súdov došlo k porušeniu základných práv sťažovateľov“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol *„o porušení základného práva... na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy..., článku 36 ods. 1 Listiny... a v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru... a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. októbra 2013, č. k. 9 Co 269/2012 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie“.*

Sťažovateľ si tiež uplatnil právo na úhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento

natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Krajský súd ako odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 24. októbra 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, poukázal na § 212 ods. 1 a tiež na § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a uviedol:

„Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa bolo nesporné, že predmet diela bol v súdnej veci odovzdaný dňa 14. 3. 2006, odo dňa ktorého začala plynúť záručná doba. Písomnou výzvou zo dňa 24. 10. 2007 navrhovateľ požiadal odporcu o odstránenie väd diela, od doručenia výzvy ktorej došlo k spočívaniu plynutia záručnej doby. Opätovne výzvou zo dňa 30. 1. 2008 navrhovateľ požiadal odporcu o odstránenie väd. Odporca sa snažil odstrániť vadu rôzne, meraním prietoku vody zo sacej studne prietokomerom, dal vyčistiť ponorné čerpadlo, nariadil chemické vyčistenie výmenníka tepelného čerpadlo spoločnosťou Inkrusta, a požiadal dvakrát spoločnosť [REDAKOVANÉ] o opravu tepelného čerpadla. Do tohto okamihu skutkový stav nie je medzi účastníkmi konania sporný.

Spornosť nastala až pri zadefinovaní, či vznikol navrhovateľovi nárok na odstúpenie od zmluvy s poukazom na ust. § 648 ods. 2 veta druhá Obč. zák. pre opätovný výskyt vady.

Odporca v rámci obrany uviedol, že Protokol o oprave (č. l. 24) potvrdzuje, že vady diela boli odstránené, dielo bolo preskúšané a funkčné a po tomto čase nebolo preukázané, že sa vyskytli akékoľvek vady. Ak teda navrhovateľ od zmluvy odstúpil dňa 3. 12. 2009, ide o absolútnu neplatnosť pre preklúziu práva.

Zjednodušené ponímanie skutkových okolnosti zo strany odporcu, obmedzujúc sa iba na listinný dôkaz a to Protokol zo dňa 6. 5. 2008, by skutočne navádzalo k prijatiu záveru o neplatnosti odstúpenia od zmluvy, avšak zhodnotením nielen predložených dôkazov (písomná výzva zo dňa 24.10. 2007; výzva zo dňa 30. 1. 2008), ale prihliadnuc na skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O. s. p.) tento záver prijať nemožno.

Navrhovateľom od počiatku prezentovaná vada spočívala v tom, že tepelné čerpadlo sa vypínalo a na displeji sa objavovalo chybové hlásenie PROTIZÁMRAZ. Uvedená vada bola odporcom na základe reklamácie opakovane odstraňovaná (meraním prietoku vody

zo sacej studne prietokomerom, dal vyčistiť ponorné čerpadlo, nariadil chemické vyčistenie výmenníka tepelného čerpadla spoločnosťou Inkrusta, a požiadal dvakrát spoločnosť [REDACTED] o opravu tepelného čerpadla) avšak vada sa objavovala opakovane. Ako príčinu vzniku vady odporca označil nedostatkami v studni v tzv. primári. Uvedené tvrdenie odporcu vyvracia Správa o oprave systému vykurovania s tepelným čerpadlom spoločnosti [REDACTED], z ktorej vyplýva že závada predmetného tepelného čerpadla nebola zapríčinená nedostatkami v studni v tzv. primári ale príčinou vady bolo zlé nastavenie systému a bolo potrebné urobiť zmenu v riadení obehového čerpadla a inštalovať regulačný prvok. Správny je preto záver súdu prvého stupňa, že nejde o situáciu predvídanú ustanovením § 645 Občianskeho zákonníka, pri ktorej by bola príčinou väd diela (zákazky) vadnosť materiálu od navrhovateľa či jeho pokynov.

Pre posúdenie uplatneného nároku je však podstatné, že nemožno považovať tvrdenie odporcu o odstránení vady na základe Protokolu zo dňa 6. 5. 2008 a o absencii opätovného výskytu za pravdivé, pretože vadnosť tepelného čerpadla sa opätovne vyskytovala až do jej odstránenia spoločnosťou [REDACTED], záveru ktorému nasvedčuje vyššie spomínaná Správa. Tvrdenie odporcu, že po vykonaní opravy na základe Protokolu zo dňa 6. 5. 2008 sa vada už nevyskytla v kontexte uvedeného, a preukázaného skutkového stavu nemôže byť vyhodnotené ako pravdivé. Ak teda navrhovateľ uplatnil u odporcu práva zo zodpovednosti za vady, najprv vo forme nároku na odstránenie väd diela, a po ich opakovanom neodstránení mu vznikol nárok na odstúpenie od zmluvy podľa ustanovenia § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka, správne súd prvého stupňa dospel k záveru, že odstúpenie navrhovateľa od zmluvy uzavretej s odporcom je platné, v dôsledku čoho v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vznikla obom účastníkom povinnosť vzájomne si vrátiť plnenia poskytnuté na základe zaniknutej zmluvy.

Odporca v odvolaní namieta, že pokiaľ navrhovateľ nemá záujem o vrátenie celého plnenia, bol súd povinný vzhľadom na synalagmatickú povahu žalobný návrh zamietnuť pre nedostatočný petit.

Pri úvahe o tom, či je dobre možné vydať to, čo bolo neoprávnene získané je treba prihliadnuť ku všetkým dôsledkom toho ktorého navrátenia na predošlý stav a to najmä z hľadiska hospodárnosti, aby totiž k nemu nedochádzalo za cenu znehodnotenia alebo dokonca zničenia veci, ktoré by inak mohli slúžiť svojmu účelu tam, kde sú umiestnené,

resp. zabudované a aby tiež nedochádzalo i k ďalším nákladom, ktoré by bolo potrebné vynaložiť na demontáž vrátených vecí.

Uvedenú problematiku už riešil Najvyšší súd SR (R č. 30/1977 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk) záver, ktorý prijal aj súd prvého stupňa a odvolací súd nemá dôvod od tohto ustáleného právneho záveru sa odchýliť, z dôvodu ktorého je námietka bezpredmetná.

Vzhľadom na uvedené, za stavu, keď súd prvého stupňa v danom prípade v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav, správne vec právne posúdil, a keď odporca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal, rozhodol vecne správne, z dôvodov ktorých odvolací súd, v celom rozsahu sa stotožňujúc s právnym záverom súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odôvodnenie, spĺňajúce všetky požiadavky ust. § 157 ods. 2, 3 O. s. p. poukazuje, s týmto sa plne stotožňuje, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto (napriek tomu, že sa sťažovateľ nedomáha vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv relevantným rozsudkom okresného súdu) preskúmal aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 191/2011 zo 6. marca 2012, ktorým tento vo vymedzenej časti návrhu navrhovateľa vyhovel a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 7 791,53 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z predmetnej sumy od 10. decembra 2009 do zaplataenia, oproti vydaniu špecifikovaných predmetov

navrhovateľom sťažovateľovi. Okresný súd v odôvodnení poukázal na návrh navrhovateľa, na vykonané dôkazy a tiež na relevantné skutkové zistenia, ktoré z vykonaného dokazovania ustálil. Následne okresný súd uviedol svoje právne závery (právne hodnotenie zisteného skutkového stavu):

„Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca pre navrhovateľa vykonal dielo, resp. zhotovil na zákazku zariadenie na vykurovanie rodinného domu, zrealizoval a spustil vykurovanie rodinného domu navrhovateľa tepelným čerpadlom zn. Stiebel Eltron.

Keďže vzájomná reštitučná povinnosť v zmysle ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka vzniká po zrušení zmluvy zákonom predvídaným spôsobom a navrhovateľ tvrdil, že vzájomná reštitučná povinnosť účastníkov vznikla zánikom ich zmluvného vzťahu v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo dňa 3. 12. 2009, pre posúdenie dôvodnosti podaného návrhu bolo rozhodujúce, či je navrhovateľovo odstúpenie od zmluvy platné.

Vychádzajúc zo skutkového stavu ustáleného vykonaným dokazovaním pritom súd dospel k záveru, že odstúpenie navrhovateľa od zmluvy je platné. Z vykonaných dôkazov, vyplynulo, že dielo zhotovené odporcom vykazovalo závažné vady, pre ktoré dielo nemohlo slúžiť na účel na ktorý bolo zhotovené, navrhovateľ nároky zo zodpovednosti za vady uplatnil u odporcu včas, pričom však vady neboli odporcom odstránené.

Zo vzájomnej komunikácie medzi účastníkmi ohľadne odstránenia väd diela vyplynulo, že odporca existenciu navrhovateľom tvrdených väd diela nenamietal. Vo vzťahu k vadám namietal len to, že nefunkčnosť tepelného čerpadla bola spôsobená v tzv. primári, teda studňou. Hoci odporca priamo v konaní túto skutočnosť nenamietal, súd sa ňou nad rámec predmetu konania zaoberal. Dospel pritom k záveru, že námietky odporcu v tomto smere neobstoja. Zo správy servisnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], hydrogeologický posudok [REDAKOVANÉ], ktorej sa napokon, hoci až po odstúpení od zmluvy, podarilo zistiť príčinu väd diela a tepelné čerpadlo a tým aj celé dielo sfunkčnit', nepochybne vyplynulo, že závada predmetného tepelného čerpadla nebola zapríčinená nedostatkami v studni v tzv. primári ale príčinou vady bolo zlé nastavenie systému a bolo potrebné urobiť zmenu v riadení obehového čerpadla a inštalovať regulačný prvok. Je teda nepochybné, že v danej veci nejde o situáciu predvídanú ustanovením § 645 Občianskeho zákonníka, pri ktorej by bola príčinou väd diela (zákazky) vadnosť materiálu

od navrhovateľa či jeho pokynov. Z tohto dôvodu aplikácia ustanovenia § 645 ods. 1 Občianskeho zákonníka v danej veci nie je na mieste.

Nakoľko teda odporcom vykonané dielo (zákazka) vykazovalo vady, pre ktoré nebolo možné celé zariadenie riadne užívať, navrhovateľ uplatnil u odporcu práva zo zodpovednosti za vady, najprv vo forme nároku na odstránenie väd diela, po ich opakovanom neodstránení boli na strane navrhovateľa nepochybne splnené všetky predpoklady na odstúpenie od zmluvy podľa ustanovenia § 648 Občianskeho zákonníka. Preto je odstúpenie navrhovateľa od zmluvy uzavretej s odporcom platné, a to so všetkými dôsledkami, ktoré s tým zákon spája, predovšetkým však s právnym následkom v podobe zániku ich zmluvného vzťahu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Keďže navrhovateľ od zmluvy uzavretej s odporcom platne odstúpil, vznikla obom účastníkom povinnosť vzájomne si vrátiť plnenia poskytnuté na základe zaniknutej zmluvy. Odporca pre navrhovateľa zhotovil zákazku, v rámci ktorej dodal aj tepelné čerpadlo WPW 13 Stiebel Eltron, akumuláčny zásobník SBP 100 a zásobník TUV SBB 300 WP, pričom navrhovateľ za tieto súčasti zaplatil odplatu v celkovej výške 7.791,53 eura, čo vyplynulo z predložených faktúr.

Navrhovateľ sa v prejednávanej veci nedomáhal vzájomného vrátenia všetkých poskytnutých plnení, ale len ich časti, a to len ohľadne tých, ktoré je možné odobrať bez toho, aby došlo k ich poškodeniu a znefunkčneniu do tej miery, že by nebol naplnený účel tohto vrátenia, no tiež by došlo k poškodeniu rodinného domu navrhovateľa.

Hoci sa navrhovateľ nedomáhal vrátenia všetkých poskytnutých plnení, je nepochybné, že v rozsahu, v akom splnenie tejto povinnosti uplatnil navrhovateľ, táto povinnosť obom účastníkom vznikla. V tejto súvislosti možno poukázať na to, že nakoľko ide ako v prípade zaplatenia peňažnej sumy, tak aj v prípade vydania vecí podľa návrhu o deliteľné plnenie, nič nebránilo tomu, aby sa vzájomná reštitučná povinnosť splnila len čiastočne. Podmienkou bolo len to, aby čiastočné plnenia na jednej i druhej strane predstavovali plnenie v totožnej hodnote.

Z predložených faktúr s prílohami vyplynulo, že súčasti zhotoveného diela, ktorých vydanie stojí oproti zaplateniu uplatnenej peňažnej sume, predstavovali podľa zmluvy

o dielo, ktorej obsah je v tomto prípade určujúci, rovnakú hodnotu, ako peňažná suma, ktorú žiada od odporcu vrátiť navrhovateľ.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto možno zhrnúť, že účastníkom vznikla v súlade s ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka vzájomná reštitučná povinnosť ohľadne plnení poskytnutých za náklade zaniknutej zmluvy o dielo. Nakoľko si odporca túto povinnosť nesplnil, hoci ho navrhovateľ na jej splnenie vyzval už v odstúpení od zmluvy zo dňa 3. 12. 2009 avšak ani doposiaľ – súd návrhu v celom rozsahu vyhovel a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi požadovanú peňažnú sumu (časť celkovej ceny diela) oproti vydaniu časti súčastí dodaného diela.“

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 269/2012 z 24. októbra 2013. Sťažovateľ spochybňuje právny záver krajského súdu v spojení s okresným súdom o tom, že navrhovateľ platne odstúpil od zmluvy v zmysle § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti argumentuje tým, že vady diela boli odstránené 6. mája 2008, pritom nebolo preukázané, že po tomto dátume sa opakovane vyskytli tie isté vady diela a že ich navrhovateľ reklamoval. Následne sťažovateľ namieta, že konajúce sudy neskúmali možnosť a predpoklady naturálnej reštitúcie, prípadne jej rozsah v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu z 24. októbra 2013 v spojení s rozsudkom okresného súdu zo 6. marca 2012 je zrejmé, že krajský súd ako odvolací súd sa primerane zaoberal jednotlivými odvolacími námietkami sťažovateľa (pričom rovnaké námietky v zásade uplatnil aj vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pozn.), ktoré primeraným spôsobom vyhodnotil a svoje závery odôvodnil. Ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu ako odvolacieho súdu v spojení s právnymi závermi okresného súdu nie sú založené na svojoľnej interpretácii, prípadne aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (najmä ustanovenia týkajúceho sa uplatnenia práva zrušiť zmluvu podľa § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka a povinnosti vzájomnej naturálnej reštitúcie podľa § 457 Občianskeho zákonníka). Krajský súd v spojení s okresným súdom v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol argumentáciu, ktorá dostatočným spôsobom

odôvodňuje jeho záver o tom, že navrhovateľ uplatnil právo zrušiť zmluvu o dielo v súlade s § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre opakovaný výskyt väd diela a tiež pre výrok rozsudku, ktorým bola navrhovateľovi a sťažovateľovi uložená povinnosť vzájomnej naturálnej reštitúcie, pričom išlo o reštitúciu čiastočnú, t. j. nevzťahovala sa na celý rozsah diela a na celú cenu diela, a zároveň reštitúciu ekvivalentnú. Z týchto dôvodov nejde o rozsudky, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto ústavný súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu za ústavne udržateľný.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že argumentácia sťažovateľa v sťažnosti je predovšetkým zameraná na skutkové zistenia, ktoré okresný súd vyvodil z vykonaných dôkazov, a tiež na právne hodnotenie zisteného skutkového stavu okresným súdom a krajským súdom.

K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa skutkových zistení okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorým by mohol či mal odhaľovať pravdivosť skutkových tvrdení (I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež uvádza, že aj podľa rozhodovacej činnosti Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom) sa pod spravodlivým súdnym procesom na účely čl. 6 dohovoru v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Preskúmanie skutkových otázok ústavným súdom je takto vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením (II. ÚS 263/2015).

K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu ústavný súd poukazuje na to, že rozdielne právne hodnotenie skutkového stavu je klasickým východiskom sporového konania, kde v súdnom konaní proti sebe stoja účastníci konania, ktorí majú odlišný a protichodný názor na vzniknutú skutkovú situáciu,

ktorá spravidla vyplýva zo zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami. Súd, ktorý rozhoduje spor účastníkov konania, pri rozhodnutí v prospech jedného z účastníkov rozhodne v zásade aj v súlade s právnym názorom úspešného účastníka, teda spravidla v rozpore s právnym názorom neúspešného účastníka (m. m. IV. ÚS 135/2012, IV. ÚS 449/2013, IV. ÚS 113/2014). Skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza v sťažnosti, sú podľa názoru ústavného súdu výrazom výlučne odlišného právneho názoru sťažovateľa na predmet sporu. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako neindikujú také pochybenia v postupe krajského súdu v napadnutom konaní a v jeho rozsudku, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 24. októbra 2013. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu v spojení s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najmä § 457 a § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka krajským súdom ako odvolacím súdom v spojení s okresným súdom ako súdom prvého stupňa takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2016